

Veehouder, veevoervoerlichter en veearts: **drie handen**

Henk Bosch, redacteur en Sietske Zantinge, marktmanager rund

Klauwproblemen bij het jongvee waren onlangs op het melkveebedrijf van Henk en Thea Blankena te Bathmen aanleiding om te overleggen met voorlichter Niek Visser van voerleverancier ForFarmers en met dierenarts Ruben Tolboom. Dit driehoeksoverleg gebeurt met enige regelmaat. Ze weten elkaar gemakkelijk en gauw te vinden en houden elkaar zo scherp. En de veehouder heeft er voordeel van.

Blankena constateerde bij de kalveren slechte klauwen. “De voor-klauwen waren namelijk erg lang, terwijl aan de achterklauwen geen afwijkingen zichtbaar waren. Mijn eerste inschatting was dat het aan het voer lag, maar ik heb toen ook dierenarts Tolboom benaderd. We hebben samen alles op een rijtje gezet: mineralen, ruweiwitgehalte enzovoort. Je kijkt naar de diergezondheid. Wat speelt er nog meer mee? Dan leg je verbanden. Het voer bleek niet alleen de oorzaak”.

Veel aandachtspunten

Veehouder Blankena: “We hebben er samen veel aan gedaan: bloedmonsters genomen, voer nagekeken, huisvesting, ventilatie in de stal, de fokkerij nagetrokken. Dierenarts Menno Holzhauser van de GD concludeerde dat de klauwproblemen door huisvesting en klimaat veroorzaakt werden. Na een aantal aanpassingen is de

situatie verbeterd.” Henk Blankena rekent gewoonlijk met voorlichter Visser de rantsoenen uit, mede op basis van de uitslagen van de kuil en de MPR-uitslagen. “Momenteel zijn er enkele koeien die een afwijkende vet-eiwitverhouding hebben. Dit wijst op slepende melkziekte en dus op een energietekort. Specifieke voedingsproblemen overleg ik in eerste instantie met Visser. Van de dierenarts krijg ik elke maand bedrijfsbegeleiding. Dan behandelen we alle punten waar we tegenaan lopen, zoals de groei van het jongvee, het tankcelgetal en de vruchtbaarheid.”

Bedrijfsbegeleiding

Dierenarts Tolboom: “In principe kom ik elke vier weken. Dan lopen we van jong naar oud alles door: drachtigheidscontrole, kalveren onthoornen, conditie van de dieren, klauwen, mest en pensvulling. Hierdoor kom je tot een overleg. Speelt iets tijdelijk, of speelt het

op één koe

al langer. Voordat ik hier naar toe ga, vraag ik het PIR-DAP overzicht op via internet: productiegegevens, vet, eiwit, celgetallen, aantal inseminaties, tussenkalftijd. Alle individuele koeien staan er op. In principe kun je hier dingen als slepende melkziekte, pensverzuring, verhoogde celgetallen uit halen. De vorige keer constateerden we dat de dieren binnen 60 dagen in lactatie een energietekort hadden. Er was dus ergens iets niet goed. Dan praten we hierover met elkaar.”

Agroscoop

Voerlichter Visser bekijkt de bedrijfscijfers via Agroscoop. “Zo kun je actief begeleiden. Ik krijg automatisch de tankmelkgehalten, of bijvoorbeeld een attentie als het eiwitgehalte wat achteruit gaat, of als het ureumgehalte schommelt. In combinatie met de melkproductie-, de vruchtbaarheids- en de voergegevens kan ik naar de veehouder toe aangeven waar de verbeterpunten liggen. Qua voer kan het zitten in een ander type voer, het voerverbruik, voerkosten of voerstrategie. Met Agroscoop kun je ook de krachtvoergift per koe bepalen. Dat doen we hier ook.”

“niet blind varen op de computer”

Dynamisch voeren

Visser is ook enthousiast over het zogeheten ‘dynamisch voeren’. “Het is een systeem waarin je, uiteraard met inachtneming van je normale koe-observatie, vooral ‘economisch’ kijkt naar de individuele koe. Daarin wordt meegenomen de melkgift, gemiddelde melkprijs, de opname van krachtvoer en dergelijke. Elke dag wordt berekend wat de individuele gevolgen zijn van het wel of niet opbouwen van krachtvoer voor de melkgift van de individuele koe. Je probeert elke kilo krachtvoer op de juiste plek neer te leggen. Daar komen gemiddeld genomen voordelen uit tot 50 cent per koe per dag.” Tolboom heeft een kritische houding ten opzichte van het dynamische voeren. Hij moet nog overtuigd worden door de praktijk. “Het risico bestaat dat de veehouder blind gaat varen op wat er uit de computer komt!”

Kantoor met uitzicht

Veehouder Blankena is daar niet bang voor. “Als ik in mijn kantoor in de stal achter mijn computer zit, heb ik een mooi overzicht op de koeien. Bovendien loop ik er nog vaak genoeg tussen. En wat anderen je ook adviseren, als boer moet je er zelf achter staan. Net als het melken met een robot zoals we dat hier nu doen. Het moet bij je passen. Maar advies en samenspraak is altijd goed. Daar doe ik mijn voordeel mee.” Visser vult hem aan: “Ons beleid is ook om dat contact te zoeken. Voervoorzitter en dierenarts zijn niet elkaars concurrent, maar moeten samenwerken. We zijn een verlengstuk van elkaar.” Tolboom is het hiermee eens en vult aan dat samenwerking een meerwaarde heeft, voor alle partijen. Daarnaast leer je van elkaar en dat maakt het werk interessanter.

“de basis leg je voor het hek”

Alles pais en vree?

Diergezondheid en voer: is het dan tussen dierenarts en voerleverancier altijd pais en vree? Tolboom: “Veel doen we in goed overleg. Wellicht is er verschil in visie hoe je de rantsoenen opbouwt. Hoe snel ga je naar een maximale krachtvoergift. Hoe meng je het voer? Niet zozeer de verschillende bestanddelen, maar vooral hoe je het aan de koeien verstrekt. Hoe lang laat je de voerwagen mengen, hoe brengt de wagen het voer voor het hek, hoe vaak wordt het voer aangeschoven. Je moet proberen om zoveel mogelijk uit het basisrantsoen te halen. De melkproductie moet in principe drijven op dat wat voor het hek ligt. Koeien zijn eigenlijk niet gemaakt om krachtvoer te vreten. De koe is een trage fermenteerder. Je moet niet te hard met brok willen sturen.” Visser is het daarmee eens: “De basis leg je inderdaad bij het hek. Je begint altijd bij kuilkwaliiteit. Die kun je in zekere mate compenseren met krachtvoer. Als de basis aan het hek goed is, hoeft je minder te compenseren.”

Melkveebedrijf Henk en Thea Blankena, Bathmen

- 60 – 65 melkkoeien; 24 pinken, 35 kalveren
- 25 ha grond in eigendom; 18 ha pacht
- melkrobot Delaval
- quotum van 570.000 liter

